

A modern rendőrtisztképzés kínai megoldása

The Chinese solution in the education of law enforcement officers

Absztrakt

A múlt század egyik legjelesebb magyar geográfusa, Cholnoky Jenő (1870–1950) kínai utazásának eredményeit bemutató *A sárkányok országából* című könyvének előszavát a következőképpen kezdi: „Az *intelligens magyar Közönség számára, nem a tudósoknak írtam ezt a könyvet. Kötelességemnek tartom utazásom élményeit, tapasztalataimat és felfedezéseimet olyan alakban közzétenni, hogy azt mindenki megértse.*” E tanulmány írói természetesen nem hasonlíthatják magukat a neves tudóshoz, és nem is könyvet, csupán egy tudományos igényű útibeszámolót készítettek, viszont a szerzők ugyanúgy kötelességüknek tartják azt, hogy tanulmányútnak tapasztalatait közzétegyék, hogy abból minél szélesebb körben szerezhessenek hasznos ismereteket a téma iránt érdeklődők, elsősorban a rendészeti felsőoktatásban dolgozók.

Kulcsszavak: rendőrtisztképzés, Kína, rendőrség, felsőoktatás

Abstract

One of the most famous Hungarian geographers of the previous century, Mr. Jenő Cholnoky (1870-1950) began the preface of his book titled *From the Country of Dragons*, presenting the results of his journey to China, as follows: „*For the intelligent Hungarian public and not for scientists I wrote this book. I consider as my duty to publish my travel adventures, experiences and discoveries in a form that can be understood by everybody.*” The writers of this study naturally do not want to compare themselves to this famous scientist and they have not made a book, just a journey report with scientific pretention, but they similarly consider as their duty to make experiences of their study journey public, so that people interested for this topic - and especially workers of the higher education - can gain useful knowledges in the widest possible circle.

Keywords: education of law enforcement officers, China, police, higher education

A történet

Bár már több mint 2000 évvel ezelőtt is működtek felsőiskolák Kínában, az első nyugat-orientált, modern egyetemek létrejötte a 19. század végére tehető. A kínai felsőoktatás 1949-ben a nyugati világtól elszakadva, a szovjet mintát vette alapul (Deák, 2015a; 2015b; 2016; 2018). A kezdeti időkben a felsőoktatási intézmények és a hallgatók száma nagymértékben csökkent, a végzett hallgatóknak pedig még a jövődöbéli munkahelyük kiválasztására sem volt lehetőségük, hiszen azt az Állami Tervbizottság jelölte ki (Keczer, 2015, 157–158.).

A rendőrtisztek képzéséért felelős Kínai Népköztársaság Biztonsági Egyetemét (People's Public Security University of China; továbbiakban: PPSUC) 1948-ban alapították¹, és közvetlenül a Közbiztonsági Minisztérium (Ministry of Public Security) irányítása alá tartozik (Tingyon, 2014, 194.).² Az egyetemnek jelenleg két campusa van, a Muxidi és a Tuanhe.

A civil felsőoktatásban bekövetkező reformoknak megfelelően (Keczer, 2015, 159.) 1984-ben alap- és mesterképzési szakokat alapítottak az egyetemen, a jelenlegi formáját pedig 1998-ban nyerte el, miután egyesítették a Kínai Rendőregyetemmel (People's Police University of China). Az intézmény legfőbb célja az elit rendőrtisztek képzése és a legjobb kínai rendőrtisztképző egyetemmé válás lett. Az egyesítés vitatott volt és nem váltott ki egyértelmű elégedettséget sem az egyetemi oktatói állomány, sem a hallgatók körében, főként annak fényében, hogy a Rendőregyetem magasabb rangot képviselt, mint a nevét megtartó egyetemi intézmény. A Rendőregyetem képzési portfóliója nem kizárólag a rendőri ismeretekre fókuszált, így kiemelt szerepe volt az alábbi tanszéknek: Idegennyelvi Tanszék (Foreign Languages Department), Kínai Nyelv és Irodalom Tanszék (Chinese Language & Literature Department), Tudomány és Technológia Tanszék (Science and Technology Department) és Közlekedésrendészeti Tanszék (Traffic Management Department). Az egyesítés után ezek a tanszékek több változást is megértek az új egyetem által meghatározottak szerint. Például az Idegennyelvi Tanszéken öt különböző nyelvet oktattak (angol, japán, német, francia és orosz), majd az egyesítés után minden hallgató kizárólag angolt tanult.

2002-től a szervezeti felépítés egyfajta militarizálódáson esett át, amit a tanszékek is megéreztek. Az Idegennyelvi Tanszék neve Nemzetközi Rendőri

¹ Korábbi elnevezései: Észak-kínai Rendőri Vezetői Iskola, Központi Rendőri Vezetői Iskola, Központi Népi Rendőriskola, Központi Politikai és Jogi Vezetői Iskola.

² A kommunista ideológia térnyerését mutatja, hogy ugyancsak ebben az évben nyitotta meg kapuit Magyarországon a Rendőr Akadémia, a szovjet befolyásra újjászervezett rendőrképzés felsőoktatási intézménye (Czene-Polgár, 2018).

Tanulmányok Tanszékre (Department of International Police Studies) változott, és alapvető célja a nemzetközi rendőri műveletekkel foglalkozó rendőrtisztek képzése lett. A Kínai Nyelvi és Irodalom Tanszék pedig a Rendőri Hírszerzés Tanszék (Department of Police Intelligence) elnevezést kapta, és a tantárgyaik nagy részét a hírszerzéshez kapcsolódó jogi háttér adta. 2004-ben a PPSUC doktori képzést indított, ezáltal vertikálisan is teljessé téve a képzési struktúrát (Tingyon, 2014, 201.).

A rendőrtisztképzésről általában

A kínai rendőrképzésben kiemelt szerepet játszik az, hogy a nemzeti felsőoktatás elemei és a rendőrségi gyakorlat egyaránt megjelenik a képzési struktúrában (Tingyon, 2014, 193.). Kínában a rendőrségi oktatásért felelős intézmények és a képzés két kategóriába sorolható: rendőri egyetemek vagy főiskolák és a rendőri képzést nyújtó iskolák vagy központok a már szolgálatban álló rendőrtisztviselők számára (Tao – Haiyan, 2017, 101.).

Jelenleg 25 felsőoktatási intézményt találunk Kína szerte, ebből öt olyat, amely közvetlenül a Közbiztonsági Minisztérium felügyelete alatt működik, a többi 20 a helyi tartományi kormány irányítása alatt áll (Tao – Haiyan, 2017, 102.). Megállapíthatjuk tehát, hogy szinte valamennyi tartományban van rendőrtisztképzés. A különbség azonban az, hogy míg az öt intézmény, amely a Közbiztonsági Minisztérium felügyelete alatt működik, valamennyi képzési szinten (bachelor, master, doctoral) érintett, addig a tartományi főiskolák közül csak néhány nyújt mester vagy annál magasabb képzést.

Nagy változások történtek a rendőrséggel és az oktatással kapcsolatban az elmúlt években a nemzetközi szinten is (Hegedűs – Fekete, 2018). Kínában nem csak a rendőrök száma nőtt, de a felkészültségük is javult. Ennek mindenképp pozitív hatása van a társadalomra, mert az állam területén élő közösségek életét, a vallott értékeket, az ország védelmét és biztonságát garantálnia kell, s erre a rendvédelem hivatott (Kovács, 2017). Jelenleg több mint 1,8 millió rendőr szolgál Kína szerte (Tao – Haiyan, 2017, 101.), akik közül sokan egyetemen vagy főiskolán végeztek. Azonban továbbra is égető kérdés, hogy mi a fontosabb: a rendőri felsőoktatás vagy a rendőri felkészítés/kiképzés. 2004 előtt inkább a rendőrtisztképzésen volt a hangsúly, de több problémával is szembesülniük kellett. Egyrészt azzal, hogy az egyetemeken és főiskolákon végzetteknek nem volt gyakorlatuk és tapasztalatuk, másrészt pedig az állományban lévő rendőrök nem kaptak esélyt, elég támogatást a felsőoktatásba történő becsatlakozáshoz. 2010 körül viták folytak arról, hogy az egyetemeket és főiskolákat kiképző központokra kell cserélni, azonban a kutatók egyetértettek abban, hogy mind a felsőoktatás,

mind pedig a rendőri kiképzés nélkülözhetetlen részei annak, hogy felkészült és hatékony rendőrség épüljön Kínában. Azonban azt is leírták, meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy a két képzési formát integrálják, ezáltal is ösztönözve egymást, hozzájárulva egy átfogó rendőrségi oktatási rendszer létrehozásához.

A következőkben a Zhejiang-i Rendőrtiszti Főiskola képzést támogató módszereit mutatjuk be, mint egyfajta jó gyakorlatot a fenti problémák kiküszöbölésére.

- Szoros kapcsolat a képző intézmény és a rendőrségi szervek között:
 - a rendőrség instruktorként állományban lévő rendőrtiszteket és vezetőket küld a főiskolára (előadóként, kutatóként);
 - a főiskola oktatói és hallgatói a rendőrség különböző szerveinél töltik a gyakorlatukat.
- Nemzetközi kapcsolatok építése:
 - a Zhejiang-i Rendőrtiszti Főiskola megalapította saját nemzetközi iskoláját, ahol idegen nyelvű programokat ajánl külföldi hallgatóknak;
 - a főiskola évente több oktatóját küldi külföldre megismerni a jogi, rendőri, vámhatósági gyakorlatot, és külföldi oktatókat, szakembereket fogad előadóként.
- A 2+1+1 program bevezetése.

A hallgatók egy kiválasztott csoportja az első két év során általános tárgyakat tanul, mint például a jog és rendészet, valamint idegen nyelvet (angol és egy második idegen nyelvet is választhatnak). A második év sikeres befejezését követően egy évre az USA-ba vagy Dél-Koreába utaznak, és ott töltenek el egy évet. A tanulás mellett járőröznek (például az amerikai rendőrökkel) és megismerik a rendőrség életét.³ Az utolsó évet újra Kínában töltik az anyaintézményben, ahol elkészítik a diplomamunkájukat és készülnek a záróvizsgákra.

³ Ez a fajta, a szakmai ismeretekeket kiegészítő gyakorlati lehetőség, az érdekes munka, az érdekes és kihívást jelentő feladatok fontos motivációs tényezők egy Z generációs fiatal esetében a pályaválasztás terén, ahogyan erre egy, a magyar közigazgatási és rendészeti szerveknél végzett kutatás is rávilágított (Magasvári – Szakács, 2018, 194.).

- 2012-ben elkezdődött az EU–Kína rendőri kiképző program, amelynek során a hallgatók megismerhetik a legfrissebb európai gyakorlatot (Tao–Haiyan, 2017, 103-104.).

A kínai rendőrtisztképzés tehát sajátos jegyeket mutat a nyugati gyakorlattal szemben, azonban megtalálhatjuk a hasonlóságokat is a magyar rendőrtisztképzéssel, így például abban, hogy alapképzés, mesterképzés (Deák, 2017) és doktori képzés is létezik egy intézményen belül (Szabó, 2013a; 2017), de hasonlóságokat láthatunk a német rendőrtisztképzéssel is, ahol szintén megtalálható a nemzeti/szövetségi rendőregyetem és a tartományi rendőrtisztképzés egyaránt (Szabó, 2012; Fórizs, 2016). A képzési programban megtalálhatóak a civil tantárgyak (Madai, 2014, 67.) és azok a tárgyak is, amelyeknek célja a rendőrtisztek felkészítése (Chen, 2018, 107.). Az idegen nyelv oktatása is kiemelt fontosságú, bár a korábban leírtak alapján és a saját tapasztalat is azt mutatja, hogy főként az angol nyelvi és angol szaknyelvű oktatásra fókuszálnak (Borszéki, 2013, 109-110.; 2014, 106-107.). A rendészeti felsőoktatás, így a rendőrtisztzi főiskolák, akadémiák és az egyetemek alapvető fontosságúak és meghatározó szerepet töltenek be egy felkészült rendőri szervezet kiépítésében (Tao – Haiyan, 2017, 101.). Ez egyben azt is jelenti, hogy a jövőbeli tisztek felkészültsége nagyon fontos rendészeti kérdés Kínában.

Láthatjuk tehát, hogy Kínában is számos problémával küzd a rendészeti felsőoktatás (például a jogszabályi háttér hiánya a rendőri képzés és kiképzés területén, a megfelelő oktatói/kiképzői háttér hiánya, az oktatási és képzési reform kutatáson alapuló elemzése és értékelése). A leginkább megfelelő oktatási struktúra kialakítását illetően a reformok viszont folyamatosak, hiszen minden államnak érdeke, hogy a társadalmi folyamatokat jogilag szabályozza, a jogérvényesítésre és a jogérvényesülésre pedig garanciát vállaljon akár a felsőoktatás területén is (Kovács, 2016, 109.).

A rendőrtisztképzés pekingi központja

A következőkben a PPSUC bemutatására vállalkoznak a szerzők, szintetizálva az angol nyelvű tudományos publikációkban fellelhető információkat a saját tapasztalaton és az egyetemi oktatókkal és hallgatókkal készített interjúkból nyert információkkal.

Felvételi eljárás és hallgatói élet

A hallgatók a gimnázium befejezése és a Nemzeti Felvételi Vizsga sikeres teljesítését követően kerülhetnek az egyetemre.⁴ A másik követelmény a szigorú alkalmassági feltételeknek való megfelelés, így például a fizikai kondíció, a pszichológiai állapot és a tökéletes látás (Tao–Haiyan, 2017, 103.). Fontos feltétel még, hogy a jelentkezőnek egyáltalán ne legyen tetoválása. A hallgatók 97–99%-a már a diploma megszerzése előtt talál állást, többnyire a rendőri szervezetben, azonban néhány hallgató tovább tanul és más pályát választ. Az újonnan felvett hallgatókat rendőr kadétnak tekintik, és a négyéves képzés alatt egészen az őrmester kadét pozícióig juthat el.

A legfontosabb tudományterületek, amelyek oktatásában kiemelkedő szerepe van az egyetemnek, a rendőri tudományok (közbiztonsági tudomány), valamint a rendőrségi technológia és az ehhez kapcsolódó tudományágak.

A rendőrré válásnak két útja van Kínában, egyrészt az utcáról, a középiskola⁵ befejezése után jelentkezhetnek a rendőrség állományába, vagy a PPSUC-ről kikerülve, az alap vagy a mesterdiploma birtokában. A diploma megszerzése azonban nem elégséges a rendőrségi szolgálathoz, szükséges még egy két részből álló szakmai vizsga teljesítése is.

A hallgatók képzése 2002 óta nagyban hasonlít egy katonai akadémiai rendszeréhez, amikor is az alapképzésben (BA) résztvevő hallgatók nagy része a Tuanhe Campuson kezdi meg a tanulmányait. A tanulmányok egy fizikailag és pszichikailag is megterhelő három hónapos kiképzéssel kezdődnek, amelyek nem ritkán depressziót és mentális problémákat is okoznak a hallgatóknál. A képzés elején a felsőbb éves törzsőrmester (Staff Sergeant) és főtörzsőrmester (Chief Staff Sergeant) kiképzők rendkívül kritikusak és szigorúak az újoncokkal szemben, viszont ez az időszak az, amely kiépíti a kadétkokban a hierarchikus gondolkodást, és kialakul bennük a felsőbb évesek tisztelete. A hallgatók, szembesülve a közös kihívásokkal és a vezetés szigorú rendszerével, ekkor formálódnak közösséggé, és mély személyes kapcsolatok alakulnak ki közöttük.

A vezetési rendszer segít ugyanis abban, hogy e feladatoknak – és egyáltalán társadalmi rendeltetésének – a rendőrség (és a leendő rendőrök) eredményorientáltan tudjon megfelelni, és a gyakorlatban a célok érvényesítését garantáló stratégiákat alkosson (Kovács, 2018, 194.).

A képzés

⁴ A női kadétek száma mintegy 20% körül van.

⁵ Közoktatás rendszere: 6-12 éves korig általános iskola (elementary school), 12-15 éves korig középiskola (middle school), 15-18 éves korig középiskola (high school).

Kína szinte valamennyi tartományában (összesen huszonöt, beleértve Hong Kongot és Makaót is) találunk rendőrképző intézményeket, főként rendőrákadémiát, főiskolát vagy egyetemet. Az alapképzés négyéves, a mesterképzés hároméves, a doktori képzés pedig négy évig tart. Mivel az egyetem a rendőrtisztek képzésére törekszik, a helyszíni tapasztalatok és az úgynevezett együttműködési programok a tantervben nagyobb jelentőséggel bírnak, mint bármely más egyetemen. Az első évtől kezdődően a hallgatóknak kötelező a téli és a nyári szünet idején szakmai gyakorlaton részt venni valamely helyi rendőrségi egységnél, lehetővé téve számukra az irányított rendőri munka megtapasztalását. A hallgatóknak összesen hathavi szakmai gyakorlattal kell rendelkezniük az utolsó év kezdetéig, ha meg akarnak felelni a követelményeknek.

Emellett a végzősök három hónapos gyakorlaton vesznek részt egy rendőrrészen, főként Pekingben, Shanghaiban vagy más vidéki nagyvárosban. Jelenleg az alábbi szakirányok választhatók az egyetemen:

- bűnügyi nyomozó,
- rendőrségi jog,
- nemzetközi rendészet,
- kriminológia,
- közbiztonság és információtudomány,
- közbiztonsági vezetés,
- hálózatbiztonság és rendészet,
- rendőri irányítás és taktika,
- nemzetbiztonság védelem,
- terrorizmus elleni küzdelem szakirány.

Korábban a hallgatóknak valamennyi szakirány elvégzése után lehetőségük volt ügyvédként, ügyészként vagy bíróként tevékenykedni, természetesen csak a kötelező nemzeti jogi szakvizsga teljesítése után, azonban 2018-tól már csak a rendőrségi jogi szakirányon végzeteknek van erre lehetőségük, mivel a második évtől szakirányonként már mást tanulnak.

Nemzetközi kapcsolatok

Az egyetem célja, hogy a világ legjobb rendőregyetemévé váljon, és ennek egyik módja, hogy kapcsolatot épít más rendőrtiszti akadémiákkal (Balassa, 2017a, 2.). Az egyetemnek több mint 60 ország intézményével vagy kormányügynökségével van kapcsolata a világ minden részéről, beleértve Franciaországot, az Egyesült Királyságot, az Amerika Egyesült Államokat és

Ausztráliát (Tingyon, 2014, 201.). Emellett az egyetem 40 fejlődő országból származó tisztnek vagy kadétnak nyújt képzést, és 2009-től Hong Kong-i rendőrtiszteket is képeznek.

A Tajvani Központi Rendőregyetemmel 2010-ben történt az első hivatalos kapcsolatfelvétel, 2015-ben pedig az Új-Zélandi Királyi Rendőrakadémiával írtak alá együttműködési megállapodást, annak érdekében, hogy közelítsék a formális képzési és együttműködési kapcsolatokat a két intézmény között.

A PPSUC delegációja 2014 júniusában Magyarországra is ellátogatott annak érdekében, hogy előkészítsen egy intézmények közötti együttműködési megállapodást. A delegáció vezetője hangsúlyozta, hogy kiemelt céljuk a bűnmegelőzés európai példáinak tanulmányozása és az intézmények közötti együttműködés erősítése (Kovács, 2014). A bűnüldözés eszköztárában a prevenció kiemelt hangsúlyhoz jut, azonban önállóan egy szervezet vagy intézmény nem mindig elégséges ahhoz, hogy bizonyos társadalmi problémákat egyedül tudjon megoldani, ezért nélkülözhetetlen, hogy a szervezetek más intézményekkel szorosan együttműködjenek (Kovács, 2015, 231.).

A tanulmányút során lehetőségünk volt a PPSUC Nemzetközi Rendőri Tanulmányok Karának dékánjával – Prof. Dr. Wang Li asszonnyal – beszélgetést folytatni, s ezalatt egy új programról is tudomást szereztünk, amely főként a hallgatókat érintette. A dékán asszony egy négyhónapos nemzetközi képzésről beszélt, amelyre Kanadában került sor. A PPSUC 25 rendőr hallgatója és két oktatója négy hónapot töltött a New Westminster Campuson annak érdekében, hogy tanulmányozzák a kanadai igazságszolgáltatás rendszerét. A program elnevezése Nemzetközi Rendészeti Tanulmányok (International Law Enforcement Studies – ILES), amely során a hallgatók mélyreható ismereteket szereztek a rendészettudomány különböző területeiről (például etika, rendőri vezetés⁶, rendészeti kommunikáció, közösségi rendészet⁷, bűnügyi nyomozás, nemzetközi rendőri együttműködés, terrorizmus elleni küzdelem). A tanulás mellett a kanadai rendőri egységekkel, a helyi rendőrőrsökkel és a speciális rendőri szervekkel is megismerkedtek. (URL1)

⁶ A vezetés és a rendészet, mint szakma eltérhetetlenül kapcsolódnak egymáshoz. Ennek eldöntése, hogy az adott pozícióban egy vezető „ideális”-e, kulcsfontosságú. „a vezetői minőség képesség, tehát a habitusban rejlő potenciál, azaz kompetencia kérdése.” (Balassa, 2018, 72.)

⁷ Az úgynevezett community policing, vagy némileg áthallásos szinonimával a polgárbarát rendőrség kialakítása hűsbavágó kérdés a 21. században. Minőségi továbblépésre más módon nem nyílik mód a rendőrség és a helyi közösség, illetve a társadalom makrostrukturái között. „Nem kétséges tehát, hogy a rendőrség polgárbaráttá válásának törekvése csak az emberek, a társadalom, a lakosság támogatásával valósulhat meg, és elválaszthatatlan a polgárok rendőrségbaráttá válásának folyamatától.” (Balassa, 2009, 88.)

Kiindulva attól az időszaktól, amikor kifejezetten tilos volt a transznacionális oktatás Kínában (Keczer, 2016a, 154.), elmondhatjuk, hogy hatalmas utat járt be a kínai felsőoktatás – és ezen belül a kínai rendőrtisztképzés –, ami a nemzetköziesedést illeti (Szabó, 2016, 91). „*A nemzetköziesítés, vagy másképpen a nemzetközivé válás az államigazgatás, vagy az oktatás bármely szegmensében minőségi ugrást jelent, amely során a rendszer elemeiben és összességében is szintet lép*”. (Balassa, 2017b, 69.)

Könyvtár

Ugyancsak a rendészeti képzést szolgálja a Tuanhe Campuson lévő monumentális könyvtár, melyet 2006-ban nyitottak meg. Már kívülről is hegyként magasodik a hatalmas téren lévő toronyházszerű épület, azonban belépve az épületbe talán még grandiózusabb látvány tárul a kutatók elé. A hat emeletes könyvtár Ázsia legnagyobb rendészeti felsőoktatási könyvtára (és a legnagyobb kínai egyetemi könyvtár), a maga hétszáz ezres könyvvállományával (példaként a legnagyobb hazai könyvtár, az Országos Széchényi Könyvtár kétmillió könyvvállománnyal rendelkezik). A könyvek mellett igen nagy számban találhatók különféle folyóiratok, amelyekből közel 4.000 fajta található meg elektronikus vagy papír formátumban (ebből 667 idegen nyelvű, zömmel angol nyelvű, de vannak japán, német, spanyol és francia nyelvű folyóiratok is). Az elektronikus újságok és folyóiratok 30 különféle internetes oldalon érhetőek el. A szakmai könyveken kívül nagy számban találhatóok nyelvészeti, irodalmi, sporttudományi és egyéb tudományterületekről származó könyvek is.

A PPSUC diákjai valószínűleg nem ismerik Babits Mihály Halálfiái című önéletrajzi regényét, amelyben az író azt írja, hogy „*A könyvtár bizonyban a legjobb egyetem*”. Sajnos a kínai rendőrkapadékok elvétele látogatják, s számos bírálat is érte már a könyvtárat, hogy kevésbé praktikus a diákok és az oktatók számára is, ezért kihasználtsága rendkívül alacsony, annak ellenére, hogy a nyitvatartási ideje igencsak hallgatóbarát. Minden nap 8.00 és 22.00 óra között várják az olvasókat. Természetesen az óriási épület nemcsak mint könyvtár, hanem mint kulturális tér is szolgál, ahol rendszeresen a különféle kiállítások és kulturális programok.

Kriminalisztika

Valószínűleg maga Hans Gross is meglepődne, ha látná, hogy tanai lefektetése óta milyen jelentős változások történtek a kriminalisztika területén. Különösen egyes ázsiai országok esetében beszélhetünk bámulatos fejlődésről. Jelen tanulmány természetesen nem vállalkozhat a kínai

kriminalisztikai felsőoktatás teljes körű bemutatására, csak a PPSUC kriminalisztikai képzését ismerteti. Mivel ez az intézmény a legmagasabb szintű képzést biztosítja egész Kínában, így megmutatja, hogy napjainkban milyen szinten áll a kínai rendészeti felsőoktatás (Tingyon, 2014, 201.).

Előljáróban kijelenthetjük, hogy a kínai rendészeti képzés gyakorlatorientáltabb mint a hazai, és számos területen jóval előttünk jár. A monumentális képzési helyeken (laboratóriumok, speciális szaktantermek, taktikai épület stb.) pedig talán nem is kell csodálkozni, hisz a képzésben részt vevők száma is jóval magasabb, mint hazánkban (a két campuson összesen tízezer hallgató tanul), ennek ellenére európai szemmel nézve szinte felfoghatatlan a képzés egyes tereinek nagysága. Az alábbiakban vegyük sorra, hogy melyek azok a képzési helyek a PPSUC-n, ahol valamilyen kriminalisztikai tematikájú képzés folyik.

A taktikai ház fogalma hazánkban is ismert, rendszerint olyan, néhány helyiségből álló kisebb épület, ahol valamilyen életszerű szituációt lehet gyakorolni. Ez a Nemzeti Közszerződési Egyetem esetében egy bankfiókot, egy kocsmát, egy lakásbelsőt és néhány kisebb helyiséget jelent, a figyelő folyosóval együtt. A korábbi képzési lehetőségekhez képest óriási erőnlépés a jelenlegi taktikai ház, amely jól felszerelt, a hallgatók és a hazai, illetve külföldi látogatók egyöntetű elismerését vívta ki.⁸

A PPUSC esetében egy három szintes taktikai épület (situational building) szolgál a különböző szituációk életszerű környezetben történő kriminalisztikai és intézkedéstaktikai gyakorlására. Maga az épület egy több szintes bevásárlóközpontra emlékeztet, amely több ezer négyzetméter nagyságú. A több tucat különleges helyiség és üzlet között található fodrászüzlet, ékszerüzlet, étterem, masszázsszalón, bankfiók és számos egyéb olyan épülettípus (színház, tető, szálloda), amely bizonyos esetekben különleges intézkedést követelhet meg.

A szintek között többfajta lépcsőtípus található, amelyeken ugyancsak modellezni lehet akár egy fegyveres támadást is. A lépcsőfordulókban pedig távirányítóval működtethető emberfejek találhatók, akik a lesből támadó lehetséges elkövetőt szimulálják.

Az épület földszintjének egy részén a közúti forgalom szimulálása lehetséges, több sávós úttal és jelzőlámpával, ennek szomszédságában pedig egy metróállomás található metrószerelvénnyel és mozgólépcsővel együtt. A taktikai képzések az udvaron ugyancsak folytathatók, ahol több utcányi, életszerűen felépített utcaszakasz található. Némelyikben étterem és kávézó is működik, amelyet a hallgatók és a tanárok egyaránt igénybe vehetnek.

⁸ A Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Kar Farkasvölgyi Campusán korábban nem volt külön a hallgatók kriminalisztikai felkészítését szolgáló taktikai ház, csupán egy olyan üvegfalú helyiség állt rendelkezésre, amely egy szegényesen berendezett lakásbelsőt szimulált.

Rövid ottlétünk alatt megszokhattuk, hogy a Tuanhe Campus a legek campusa, azonban vendéglátóink mindig tudtak meglepetéseket okozni. Méretében és felszereltségében is egyedülálló az a hallgatók számára rendelkezésre álló gyakorló tevékenységirányítási központ, amely mintegy száz munkaállomással rendelkezik, és a hallgatók itt gyakorolhatják a tevékenységirányítás és a hívásfogadás munkafolyamatát. (Csak, hogy jobban érzékeltessük a méreteket, a gyakorló tevékenységirányítási központ mérete jelentősen meghaladja az BRFK Teve utcai TIK méretét is.)

A taktikai ház után tegyünk egy képzeletbeli látogatást a laboratóriumokban és a tudományos kutatóműhelyekben. Egyöntetű véleményünk szerint, talán itt van a honi rendészeti képzés a legnagyobb lemaradásban, különösen, ha az Információtechnikai és Kiberbiztonsági Iskola (School of Information Technology and Cyber Security) – ez egy intézetnek feleltethető meg nálunk – felszereltségét és képzési struktúráját nézzük.⁹

A különféle laboratóriumokkal kapcsolatban elmondható, hogy azon termekben, ahová lehetőségünk volt bejutni, rendkívül magas színvonalú képzést tapasztaltunk. Ami pedig rendkívül pozitív és követendő példa lehet hazánkban is, hogy nemcsak képzés folyt, hanem kutatás is, amelyet a hallgatók a tanáraik segítségével végeztek. A kutatási eredményeket (többnyire megjelent publikációikat) egy falra kitéve lehetett megtekinteni. A fal eme része egyfajta dicsőségtáblaként is szolgált, amelyet minden diák rendkívül büszkén mutatott meg. Összesen 13 féle olyan laboratórium található az épületben, ahol a hallgatók a legújabb ismereteket sajátíthatják el.¹⁰ Természetesen az egyes laboratóriumok részletes bemutatására nincs lehetőség, de néhányat mindenképp érdemes kiemelni. Rendkívül látványos eredményeket értek el a hallgatók és az oktatók többek között a forró pontos és a hőtérképek készítésében, a bűnözés előrejelzés, a BIG DATA kutatások és a földrajzi profilalkotás területén.

A bemutatott vizsgálatokkal kapcsolatban a kutatók hangsúlyozták, hogy a legújabb szoftvereket alkalmazták, és nagyteljesítményű számítógépek álltak a rendelkezésükre.¹¹ Az oktatók a világ tudományos vérkeringésének szerves részei, amit mi sem bizonyít jobban, hogy részt vettek számos nyugat-európai és Egyesült Államokbeli konferencián, illetve maguk is szerveztek olyan nemzetközi konferenciákat, ahová a világ legnevesebb kutatóit hívták meg. Erre példaként Kim Rossmot említjük meg, aki a földrajzi profilalkotás talán

⁹ A hazai kriminalisztikai képzés lemaradását mindenképp jól mutatja, hogy míg a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Karán 2017-ben alakult meg három fővel a Kiberbűnözés Elleni Tanszék, addig a PPSUC-n hosszú évek óta számos laboratórium és egy oktatógárda áll rendelkezésre a kiberbűnözés elleni tárgyak gyakorlati oktatására.

¹⁰ A hazai rendészeti térinformatika és bűnözési térképezés helyzetével kapcsolatban (Mátyás, 2017, 217–222; Mátyás, 2018, 177–183.).

¹¹ A hazai BIG DATA és raszter nyomozással kapcsolatban (Nyitrai, 2014, 224.; Nyitrai, 2015a, 20–21.).

legnevesebb nemzetközi képviselője, és két alkalommal is járt Kínában. A térfigyelő kamerák használatának elsajátítására külön terem áll rendelkezésre a hallgatóknak. Itt lehetőségük nyílik megtanulni és gyakorolni a térfigyelő kamerák által rögzített felvételek elemzését, jogsértések észlelése esetén a szükséges intézkedéseket, kezelni az arcfelismerő programokat stb.

Fizikai és intézkedéstaktikai képzés

Kínában is kiemelt figyelmet fordítanak a hallgatók fizikai erőnlétének fejlesztésére, amely rövid ott-tartózkodásunk első óráiban már egyértelmű volt, mivel túlsúlyos hallgatót (és tanárt) elvéve lehet látni csak az egyetemen. A sportolásra megfelelő alapot nyújt az az óriási méretű szabadtéri sportpálya (két labdarúgó pálya és több tucat kosárlabdapalánk), amely több ezer fő befogadására alkalmas lelátóval van szegélyezve. Ezen kívül egy hatalmas méretű akadálypálya is található a campus területén (a Muxidi Campus területén ugyancsak hatalmas sportpályák találhatók).

A testnevelésórák rendszerek, a hallgatók pedig szabadidejükben futnak vagy kosárlabdáznak. A kosárlabdázás iránti kínai rajongást talán mi sem mutatja jobban, mint az, hogy még a Tiltott Város egyes részein is kosárlabdapalánkok vannak felállítva. Az edzőterem és a tatamival borított tornaterem hasonlóan jól felszerelt, mint a Nemzeti Közszolgálati Egyetem kiképzési egységeinél. A testnevelésóra keretében pedig hasonló jellegű önvédelmi és közelharc jellegű gyakorlatok elsajátítása szerepel a tantervben, akárcsak nálunk. A lövészet kapcsán többen is megemlítették, hogy a lőszerrel takarékoskodnak (akárcsak hazánkban), így a száraz lövészet mellett igen gyakran beltéri lézeres céllövészetben vesznek részt a hallgatók, amely egy szituációt dolgoz fel, s ennek során az elkövető ártalmatlanítása a cél. Amit hiányosságként lehet megemlíteni a Tuanhe Campus esetében, hogy nem rendelkezik uszodával.

Befejezés

Azt tapasztaltuk, hogy a PPSUC minden tekintetben meg akar felelni a mottójának: „*Hűség és igazság, szorgalom és innováció*” legyen az a hallgatók felkészítése a szakmára, a fizikai erőpróba, vagy akár a nemzetközi megmérettetésre. Egy régi kínai mondás szerint egy perc a színpadon tíz esztendő gyakorlást jelent. Rövid pekingi tanulmányutunk alatt talán csak a színpadi egyperces előadást láttuk. Ami viszont mögötte van, ami megteremtette ezt a felhalmozott tudást, az bizonyára több évtizedet vett igénybe. Régen a legények vándorútra indultak a céh ajánlásával, hogy külföldön neves mesterektől sajátítsák el a szakma máshol nem alkalmazott

fogásait. Véleményünk szerint, azért hogy a magyar rendészeti felsőoktatás a legjobb képzést nyújtó intézmények között legyen számon tartva, az abban dolgozóknak minél nagyobb számban kellene hosszabb-rövidebb tanulmányutakra utazni a világ különböző országaiba, hogy ott ellessék a jó gyakorlatot, és itthon beépítsék azokat a tantervekbe.

Felhasznált irodalom

- Balassa B. (2009): *Rendőrség és civil társadalom – Egy elhibázott viszony rövid története*. Rendvédelmi Füzetek, 2, 88.
- Balassa B. (2017a): *The importance of the international cooperation in the light of the experiences of the „International Staff Week” by the NUPS*. Kritische Zeiten: Zeitschrift für Humanwissenschaften 1, 2–21.
- Balassa B. (2017b): *A nemzetközi együttműködés jelentősége*. Magyar Rendészet, 4, 69.
- Balassa B. (2018): *A vezetői motívumstruktúra és a szervezet sikerének egyes összefüggései*. In: Dobák I. – Hautzinger Z. (szerk.): Szakmaiság, szerénység, szorgalom – Ünnepi kötet a 65 éves Boda József tiszteletére. Budapest: Nordex Nonprofit Kft. – Dialóg Campus Kiadó, 72.
- Borszéki J. (2013): *The principles of modern language teaching represented in an EU training tool for border guards I*. Hadtudományi Szemle, 3, 109-118.
- Borszéki J. (2014): *The principles of modern language teaching represented in an EU training tool for border guards II*. Hadtudományi Szemle, 2, 106-122.
- Chen, Z. (2018): *Police Higher Education in China*. In: Rogers, C. – Frevel, B. (szerk.): Higher Education and Police. An International View. Springer. 107-121. DOI: 10.1007/978-3-319-58386-0_6
- Czene-Polgár V. (2018): *„A dolgozó nép hazájának védő karja” – Rendőrképzés 1945 és 1948 között*. In: Székér N. – Kávássy J. – Nagymihály Z. (szerk.): Utak a teleki térről. Esszék és tanulmányok a 75 éves M. Kiss Sándor tiszteletére. Lakitelek: Antológia Kiadó, 61-68.
- Deák J. (2015a): *Az orosz lég- és űrvédelmi csapatok*. Felderítő Szemle, 1, 107.
- Deák J. (2015b): *Russia's space defence from its beginning to the present time Dvacáté století*. The Twentieth Century, 2, 9-23.
- Deák J. (2016): *Adalékok az Oroszországi Föderáció Szövetségi Biztonsági Szolgálatá határőr tiszt képzésének történetéből, módszereiből napjainkig*. In: Deák J. – Gaál Gy. – Sallai J. (szerk.): A toll sokszor erősebb, mint a kard. Rendészettudományi tanulmányok Dr. Főrizs Sándor 65.

- születésnapja tiszteletére. Budapest: Nemzeti Közszerzői Egyetem, Rendészettudományi Kar, 48-68.
- Deák J. (2017): *Határőrizeti és területi modernizációtól a mai népvándorlás határrendészeti kezeléséig: a határrendészeti tisztképzés negyedszázada*. Határrendészeti Tanulmányok, 2, 70-79.
- Deák J. (2018): *Az Oroszországi Föderáció válaszai a biztonsági kihívások közül a migrációra*. In: Czene-Polgár V. – Zsámbokiné Ficskovszky Á. (szerk.): Innováció, elektronizáció, tudásmenedzsment. Budapest: Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata, 71-90.
- Fórizs S. (2016): *Rendőri képzési modellek Németországban*. Határrendészeti Tanulmányok, 1, 37-50.
- Hegedűs J. – Fekete M. (2018): *A rendészeti felsőoktatás pedagógiai megújulásának lehetőségei*. In: Dobák I. – Hautzinger Z. (szerk.): Szakmaiság, szerénység, szorgalom – Ünnepi kötet a 65 éves Boda József tiszteletére. Budapest: Dialóg Campus Kiadó; Nordex Kft., 289-298.
- Jingcha, X. (2016): *The law of the police administration*. Beijing: China University of Politics Science and Law Press
- Keczer G. (2015): *Felsőoktatás Kínában 1.: Irányváltások és reformok Konfuciusztól a tömegoktatásig*. Közép-Európai Közlemények, 3, 157-164.
- Keczer G. (2016a): *Felsőoktatás Kínában 2.: Decentralizáció, piacosítás, privatizáció és nemzetközi nyitás*. Közép-Európai Közlemények, 1, 147-157.
- Keczer G. (2016b): *Felsőoktatás Kínában 3.: A mennyiség és a minőség ellentmondásai*. Közép-Európai Közlemények, 2, 61-71.
- Kovács I. (2014): *Is the prostitution a threat/danger to a country's (national)security?* National Security Review, Special Issue, 12-24.
- Kovács I. (2015): *The enforcement of crime prevention duties of the Police, in relation of youth – especially juvenile prostitution – and the practical experiment in Hungary*. Hadtudományi Szemle, 1, 231-245.
- Kovács I. (2016): *A reglementációs prostitúció, és az emberi méltóság kapcsolata, különös tekintettel egy Alkotmánybírósági határozatra*. Belügyi Szemle, 2, 109-126.
- Kovács I. (2017): *Vezetési funkciók egy helyi rendvédelmi szerv életében. Ellenőrzés, mint a kiadott szabályok, és utasítások betartásának (kontroll) feladata*. Államtudományi Műhelytanulmányok, 21, 1-30.
DOI: 10.3311/ope.308
- Kovács I. (2018): *Vezetési funkciók egy helyi rendvédelmi szerv életében. Tervezés, mint az elérendő cél, és az ahhoz elvezető tevékenységek meghatározásának folyamata*. Műszaki Katonai Közlemények, 3, 194-212.
- Madai S. (2014): *Iskolapadból a frontvonalba*. Magyar Rendészet, 1, 67.

- Magasvári A. – Szakács É. (2018): *Entrants at the gate of public service, or how do public service organizations see young people's career choice motivations*. In: Czene-Polgár V. – Zsámbokiné Ficskovszky Á.: Innováció, elektronizáció, tudásmenedzsment. Budapest: Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata, 187-204.
- Mátyás Sz. (2017): *A térinformatika a hazai rendvédelmi szervek gyakorlatában*. In: Balázs B. (szerk.): Az elmélet és a gyakorlat találkozása térinformatikában. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 217-222.
- Mátyás Sz. (2018): *The role of hot spot analysis in crime analysis*. Magyar Rendészet, 1, 177-183.
- Nyitrai E. (2014): *Civilnyilvántartások a nyomozásban*. In: Gaál Gy. – Hautzinger Z. (szerk.): Tanulmányok a „Biztonsági kockázatok – rendészeti válaszok” című tudományos konferenciáról. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XV. Pécs: MHTT Pécsi Szakcsoport 217-224.
- Nyitrai E. (2015a): *Raster Investigation*. Law of Ukraine, Legal Journal: Scientificpractical Profession Journal, 1-24.
- Nyitrai E. (2015b): *Bűnelemzés a nyomozásban*. In: Gaál Gy. – Hautzinger Z. (szerk.): Modernkori veszélyek rendészeti aspektusai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVI. Pcs: MHTT Pécsi Szakcsoport, 141-147.
- Nyitrai E. (2016): *The significance of profiling*. Law of Ukraine, Legal Journal: Scientificpractical profession journal, 1-9.
- Scholler, H. – Wagner, B. (1990): *Police Powers in the Republic of China*. Third World Legal Studies, 9, 152-169.
- Szabó A. (2012): *A németországi rendészeti felsőoktatásról*. In: Ádám A. (szerk.): *PhD tanulmányok 11*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola. 535-552.
- Szabó A. (2013a): *Egy rendészeti képzésre (felsőoktatásra) irányuló kutatás tapasztalatai*. In.: Gaál Gy. – Hautzinger Z. (szerk.): Tanulmányok „A változó rendészet aktuális kihívásai” című tudományos konferenciáról. Pécsi határőr tudományos közlemények XIV. Pécs: MHTT Pécsi Szakcsoport, 71-78.
- Szabó A. (2013b): *The history of the Hungarian law enforcement higher education and its possible future objectives*. Customs Scientific Journal, 2, 77-83.
- Szabó A. (2014): *A bolognai folyamat és hatása a rendészeti felsőoktatásra az Európai Unióban*. Doktori értekezés. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola, 293.
- Szabó A. (2016): *Nemzetközi együttműködési lehetőségek a felsőoktatásban – különös tekintettel a pénzügyőrtisztképzésre*. Magyar Rendészet, 4, 91-105.

- Szabó A. (2017): *Kockázatkezelés mesterfokon, avagy az értékelő-elemző specializáció tapasztalatai*. In: Boda J. – Felkai L. – Patyi A. (szerk.): Ünnepi kötet a 70 éves Janza Frigyes tiszteletére. Budapest: Dialóg Campus Kiadó; Nordex Kft., 507-523.
- Tao, X. – Haiyan, F. (2017): *Police education and training in China*. In: Nogala, D. – Neyroud, P. – Vera, A. – Ferreira, E. – Nagy J. (szerk.): European Police Science and Research Bulletin. Global trends in law enforcement training and education. Special Conference Edition, 3. Budapest: CEPOL, 101-106.
- Tingyon, Y. (2014): *A review of police education and training in China*. In: Stanislas, P. (szerk.): International Perspectives on Police Education and Training. New York: Routledge, 193.
- Xiao, L. – Shi, Z. (2007): *An Overview of the Police Higher Education in Modern China*. Journal of Zhejiang University, 1, 120-129.

A cikkben található online hivatkozások:

URL1: *Chinese students complete first semester-long international program at JIBC*. <http://www.jibc.ca/news/chinese-students-complete-first-semester-long-international-program-jibc>